

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ของนักท่องเที่ยว วัด ในจังหวัดน่าน

Tourist's Behaviors on Religion Tourism at Buddhist Temples in Nan Province

อนิ ต บุตกริพย์สกุล และ ดร.โสมฤทัย สุนธยาธ
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยในวัด จังหวัดน่าน โดยศึกษาข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยว ร่วมกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา 5 ด้าน คือ ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ด้านการสนทนาธรรมหรือวิปัสสนา ด้านการหาซื้อเครื่องราง ของขลัง ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ และด้านการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของวัด และใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทั่วไป ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยแบบเจาะจงในการตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 420 คน แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.93 และมีความเที่ยงแสดงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.83 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและใช้ไคสแควร์ (Chi - Square) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 58.1 เพศชายร้อยละ 41.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-40 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-30,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวไม่แน่นอน นิยมใช้สื่อ นิตยสาร/สื่อทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดียในการประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยว มักเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวในช่วงที่มีวันหยุดติดต่อกันเกิน 3 วัน ชอบเดินทางกับเพื่อน/คู่รัก และเลือกเข้าพักในโรงแรม สิ่งดึงดูดใจที่ทำให้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดน่าน คือ ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ภูมิทัศน์ที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย และต้องการสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีระยะเวลาส่วนใหญ่ในการท่องเที่ยว 3-4 วัน นอกจากนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยชมวัดในจังหวัดน่านเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชมสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมสักการะหรือขอพรตามความเชื่อ เช่า/ซื้อเครื่องรางของขลังประเภทส่งเสริมให้รวย โดยใช้เวลาประมาณ

ครึ่งชั่วโมงในการเยี่ยมชมวัด เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 51-100 บาทต่อครั้ง และชอบมาที่วัดเมื่อมีงานประจำปี รวมทั้งมีความรู้สึกประทับใจและสบายใจ ผลทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิำเนา มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบุญและการสวดมนต์ (sig = .391) และสถานภาพ (โสด, สมรส และหม้าย/หย่าร้าง) ของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการสนทนาธรรมหรือวิปัสสนา (sig = .196) ซึ่งควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ หรือภาคต่างๆ ของประเทศไทยในการศึกษาค้างต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมการท่องเที่ยว/การท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา/นักท่องเที่ยว/วัด/จังหวัดน่าน

Abstract

The objective of this research is to study the behaviors of Thai tourists visiting the temples in Nan Province for religion tourism. The research is based on demographic information, the conceptual framework of religion tourism, behaviors of Thai tourists and the five components of religion tourism: architecture and painting, Dharma discussion or meditation, purchasing of amulets, merit-making to removal of bad luck through ceremony and participation in activities organized by the temples. This research was conducted by taking purposive sampling from random tourists of Thai nationality, whereby 420 people were asked to take a questionnaire. The questionnaire's Index of Item Objective Congruence value (IOC) is equal to 0.93. The reliability of the questionnaire calculated by Cronbach's Alpha Coefficient is 0.83. Analysis from the data collected from the questionnaires by using frequency distribution, percentage and Chi-Square Statistic to estimate and find the relation between the variables which show a significant 0.05 level.

The study on demographic information of Thai tourists shows that 58.1 percent were female and 41.9 percent were male. Most of the respondents were between the ages of 21-40 years old, single, having bachelor's degree, working as employees in private companies, whose average income ranged between THB 5,000 to THB 30,000 per month, having their domicile in the central region of Thailand, having uncertain frequency of traveling, travelling by private vehicles during holidays of more than 3 days with friends/lovers and mostly staying at the hotels. Choices of travelling were based on the information obtained through the media/magazines/online media or social media. They were attracted to Nan province by its famous tourist attractions i.e. the beautiful landscape, various tourist attractions and

local cultures with most of the travelling period is 3-4 days. Moreover, it was found that most questionnaire respondents had travelled to Nan Province for the first time for its architecture and painting. The reason for travelling to the temples was to worship or pray according to their faith and to buy amulets in the belief of becoming wealthy. They spent about half an hour on sightseeing at the temple, which cost between THB 51 to THB 100. They preferred travelling during the yearly temple fair with impressive and relaxed feelings. The relation between the variables calculated by using Chi Square Statistic shows that demographic information of the tourists, which are gender, age, education, occupation, income per month and domicile, have statistically significant relation with the five components of religion tourism ($P < 0.05$), except for the gender of the tourists, which is not related to merit-making to removal of bad luck through ceremony ($P > 0.05$, sig = .391), and marital status (single, married, widowed/divorced) of tourists is not related to Dharma discussion or meditation ($P > 0.05$, sig = .196), which should be studied in comparison with the behaviors of tourists who travel to other provinces or regions in Thailand for religious purposes in the future.

Keywords: Tourists' Behavior / Religious Tourism/ Tourists/ Temples / Nan Province

บทนำ

หากกล่าวเปรียบเทียบในระดับโลก การท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุด ทำให้เกิดการจ้างงานสูงถึง 192.3 ล้านคน (World Tourism Organization, 2010) ในระดับประเทศไทย การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศประมาณร้อยละ 5 ของรายได้ประชาชาติ โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย (มิ่งสรรพ ขาวสอาด, 2537) และมีส่วนส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยทำให้เกิดกระแสหมุนเวียนของรายได้ในระบบ และก่อให้เกิดการจ้างงานในแหล่งท่องเที่ยว (สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค, 2558) รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ

ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างรายได้ดังกล่าว ในปี 2556 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศรวม 22,971,395 คน ก่อให้เกิดรายได้ 163,701.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.2 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด (กรมการท่องเที่ยว, 2557) การท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกได้ตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาจัดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ถือว่าเป็นมุมมองของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) และมีแนวโน้มในการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาเริ่มเป็นที่นิยม

ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ เพราะเป็นการเดินทางเพื่อทัศนศึกษาพร้อมกับการเรียนรู้ทางด้านพุทธศาสนารวมถึงวัฒนธรรมในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาภายในวัดในเทศกาลต่างๆ ตามประเพณีปฏิบัติของผู้คนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาช่วยส่งเสริมการสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนและผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ทัวร์ไหว้พระทำบุญ ณ วัดสำคัญต่างๆ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ทัวร์ไหว้พระแก้วัด เริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อความเป็นสิริมงคลกับตนเอง (ศุณยวิชัยกสิกรไทย, 2486)

จังหวัดในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ ที่เรียกว่าศิลปวัฒนธรรมแบบล้านนา และทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาและวัฒนธรรม จังหวัดน่านก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน ถึงแม้ว่า โดยทั่วไป นักท่องเที่ยวอาจมองว่าจังหวัดน่านเป็นเพียงจังหวัดเล็กๆ ที่ไม่น่าสนใจนักเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นในภูมิภาคเดียวกันที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่ยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นไว้ได้อย่างดีมา รวมทั้งวัดและโบราณสถานส่วนใหญ่ ก็ยังคงรักษาสีลปะแบบดั้งเดิมของเมืองมาไว้ได้ การคงอยู่ของวัดในจังหวัดน่านจนถึงยุคปัจจุบัน ทำให้สามารถทราบถึงประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัดน่านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสถานที่ตั้งของวัดที่มีความสำคัญด้านพุทธศาสนาไม่ได้กระจุกกระจายตัวอยู่ห่างไกลกัน

ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่ตั้งใจไปเที่ยววัดในจังหวัดน่าน มีความสะดวกในการเดินทางไปเยี่ยมชมได้หลายวัดในคราวเดียวกัน (สำนักงานจังหวัดน่าน, 2558) ในปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดน่านได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ตัวอย่างเช่น ในปี 2558 องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มมูลค่าฐานเศรษฐกิจเดิม โดยกำหนดให้มีการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในจังหวัดน่านอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยเน้นการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน, 2558) ที่รวมแหล่งโบราณสถาน วัดวาอาราม และงานประเพณีล้านนาต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ หากมีการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยววัดในจังหวัดน่าน ในเชิงพุทธศาสนาและวัฒนธรรม จะทำให้ได้ข้อมูลที่น่านำไปสนับสนุนการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมในปีต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของนักท่องเที่ยวในวัด จังหวัดน่าน
- ### วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังวัดใดวัดหนึ่ง หรือหลายวัดที่เป็นวัดในกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดน่าน และไม่ใช่ว่าเป็นประชาชนในจังหวัดน่าน มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 420 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบบโควตา (Quota sampling) และแบบตามความ

สะดวก (Convenience Sampling) และไม่จำกัดอายุ ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยมีความยินดีที่จะให้ข้อมูล โดยใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน (Yamane, 1976)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไป

2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา

4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

5) บริบทพื้นที่

6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน โดยคำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC, index of item objective congruence) เท่ากับ 0.84 แล้วจึงแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักท่องเที่ยวที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์คเท่ากับ 0.83 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

3) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัด

4) การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยได้ติดต่อและได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาสหรือกรรมการของวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 420 ชุด กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 วัด ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามทุกชุด โดยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม 2558 โดยทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์ จำนวน 25 คนต่อวัน ในช่วงเวลา 9:00 - 14:00 น. เก็บข้อมูล 2 วัดต่อวัน เนื่องจากเป็นวันธรรมดามีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยววัดน้อยกว่าในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และเก็บข้อมูลของวันเสาร์และวันอาทิตย์ จำนวน 50 คนต่อวัน และ 45 คนต่อวันในวันอาทิตย์สุดท้ายของการเก็บข้อมูล ในช่วงเวลา 9:00-16:00 น. โดยเก็บข้อมูล 3 วัดต่อวัน เนื่องจากวันเสาร์และวันอาทิตย์มีนักท่องเที่ยวที่อยู่ในวัยทำงานและวัยกำลังศึกษาใช้เวลาในวันหยุดเดินทางมาเที่ยววัด ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าในวันธรรมดา โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวทั่วไป นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. ข้อมูลองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนานำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัดจังหวัดน่านโดยการวิเคราะห์หาค่า Chi-Square (X²) กำหนดความนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
เพศชาย	176	41.9
เพศหญิง	244	58.1
รวม	420	100.0
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	61	14.5
21-40 ปี	185	44.1
41-60 ปี	150	35.7
61 ปี หรือ มากกว่า	24	5.7
รวม	420	100.0
3. สถานภาพ		
โสด	264	62.8
สมรส	146	34.8
หย่า	10	2.4
รวม	420	100.0

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	23	5.5
ประถมศึกษา หรือ ต่ำกว่า	87	20.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	252	60.0
ปริญญาตรี		
อื่นๆ ได้แก่	58	13.8
ปวส.	23	5.5
ศึกษาผู้ใหญ่	1	0.2
ปริญญาเอก	4	1.0
มัธยมต้น	30	7.1
รวม	420	100.0
5. อาชีพ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	87	20.7
ธุรกิจส่วนตัว / ร้านค้า	83	19.8
นักเรียน / นักศึกษา	90	21.4
พนักงานบริษัทเอกชน	121	28.8
อื่นๆ ได้แก่	39	9.3
แม่บ้าน	4	1.0
เกษียณ	25	5.9
อาชีพอิสระ	10	2.4
รวม	420	100.0
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	86	20.5
5,000 – 30,000 บาท	171	40.7
30,001 – 50,000 บาท	73	17.4
มากกว่า 50,000 บาท	90	21.4
รวม	420	100.0
7. ภูมิลำเนา (ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน)		
ภาคเหนือ	155	36.9
ภาคกลาง	224	53.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27	6.4
ภาคใต้	14	3.3
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัด จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.1 มีอายุอยู่ในช่วง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.1 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 62.8 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรีแล้วคิดเป็น

ร้อยละ 60.0 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 5,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.7 และมีภูมิลำเนา (ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน) อยู่ที่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.4

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์) จำแนกตามเพศ

ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์	เพศ				
	เพศชาย		เพศหญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
รู้สึกเลื่อมใส ศรัทธา กับพระที่วัดนี้เป็นพิเศษ	21	5.0	20	4.8	X ² = 5.20 Pearson Chi-Square SIG = .391
มาทำบุญ เพราะวาระพิเศษ เช่นวันเกิด หรือวันครบรอบต่างๆ	13	3.1	31	7.4	
มาทำบุญปกติ ไม่มีเป้าหมายเป็นพิเศษ	66	15.7	99	23.6	
มาทำพิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อความสบายใจ	42	10.0	51	12.1	
มาไหว้พระแก้ขงเพื่อความสบายใจ	15	3.6	21	5.0	
มาเพราะ ญาติ หรือ เพื่อนแนะนำให้มา	19	4.5	22	5.2	
รวม	176	41.9	232	58.1	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับ องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ได้ค่า Sig. เท่ากับ .391 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ โดยเลือกเหตุผลในการทำบุญสะเดาะเคราะห์ คือ รู้สึกเลื่อมใส ศรัทธา กับพระที่วัดนี้เป็นพิเศษ มีจำนวน 21 คน มาทำบุญเพราะวาระพิเศษ เช่นวันเกิดหรือวันครบรอบต่างๆจำนวน 13 คนมาทำบุญเป็นปกติ ไม่มีเหตุผลพิเศษ จำนวน 66 คน มาทำพิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อความสบายใจ จำนวน 42 คน มาไหว้พระแก้ขงเพื่อความสบายใจ จำนวน 15 คน และมาเพราะญาติหรือเพื่อนแนะนำ จำนวน 19 คน

สำหรับเพศหญิง เลือกเหตุผลในการทำบุญสะเดาะเคราะห์ คือ รู้สึกเลื่อมใสศรัทธากับพระที่วัดนี้เป็นพิเศษ มีจำนวน 20 คน มาทำบุญเพราะวาระพิเศษ เช่นวันเกิดหรือวันครบรอบต่างๆ จำนวน 31 คน มาทำบุญเป็นปกติ ไม่มีเหตุผลพิเศษ จำนวน

99 คน มาทำพิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อความสบายใจ จำนวน 51 คน มาไหว้พระแก้ขงเพื่อความสบายใจ จำนวน 21 คน และมาเพราะญาติหรือเพื่อนแนะนำ จำนวน 22 คน

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้านสถาปัตยกรรม และ จิตรกรรม) จำแนกตามเพศ

ด้านสถาปัตยกรรมและจิตรกรรม	เพศ				X ² = 20.27 Pearson Chi-Square SIG = .000*
	เพศชาย		เพศหญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
องค์พระเจดีย์ประจำวัด	46	11.0	80	19.0	
หอไตรภายในวัด	3	0.7	22	5.2	
พระวิหารหลวงของวัด	80	19.0	67	16.0	
จิตรกรรมฝาผนังในวัด	47	11.2	75	17.9	
รวม	176	41.9	244	58.1	

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไป กับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถาปัตยกรรม และ จิตรกรรม จำแนกตามเพศ ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ได้ค่า Sig. เท่ากับ .000 สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับข้อมูลองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยพบว่า เพศชายตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาพุทธศาสนา ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม โดยให้ความสนใจในการเยี่ยมชม องค์พระเจดีย์ประจำวัด มีจำนวน 46 คน หอไตรภายในวัดจำนวน 3 คน พระวิหารหลวงของวัด จำนวน 80 คน และจิตรกรรมฝาผนังในวัดจำนวน 47 คน สำหรับเพศหญิงให้ความสนใจในการเยี่ยมชม องค์พระเจดีย์ประจำวัด มีจำนวน 80 คน หอไตรภายในวัด จำนวน 22 คน พระวิหารหลวงของวัด จำนวน 67 คน และจิตรกรรมฝาผนังในวัดจำนวน 75 คน

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง) จำแนกตามเพศ

ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง	เพศ				X ² = 13.64 Pearson Chi-Square SIG = .003*
	เพศชาย		เพศหญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
พระเครื่อง	50	11.9	48	11.4	
เครื่องรางประจำวันเกิด	56	13.3	73	17.4	
เครื่องรางเสริมดวงด้านความรัก	8	1.9	36	8.6	
เครื่องราง หรือของขลัง เพื่อส่งเสริมให้ร่ำรวย	62	14.8	87	20.7	
รวม	176	41.9	244	58.1	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศมีผลต่อองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลังได้ค่า Sig. เท่ากับ .003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยพบว่าเพศชายตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง โดยให้ความสนใจในการเลือกซื้อพระเครื่อง มีจำนวน 50 คน เลือกซื้อเครื่องรางประจำวันเกิด จำนวน 56 คน เลือกซื้อเครื่องรางเสริมดวง จำนวน 8 คน และเลือกซื้อเครื่องราง หรือของขลัง เพื่อส่งเสริมให้ร่ำรวย จำนวน 62 คน สำหรับเพศหญิง ให้ความสนใจเลือกซื้อพระเครื่อง มีจำนวน 48 คน เลือกซื้อเครื่องราง

ประจำวันเกิด จำนวน 73 คน เลือกซื้อเครื่องรางเสริมดวง จำนวน 36 คน และเลือกซื้อเครื่องราง หรือของขลัง เพื่อส่งเสริมให้ร่ำรวย จำนวน 87 คน

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในวัด จังหวัดน่าน สามารถสรุปประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาในครั้งนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวเพศหญิงให้ความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยววัดในจังหวัดน่านมากกว่าเพศชาย และผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่มีอายุ 21-40 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง และมีรายได้โดยเฉลี่ย 5000-30,000 บาท จากข้อมูลเหล่านี้ อาจสรุปได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยววัดในจังหวัดน่าน เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างดี เนื่องจากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มักชอบเดินทางในสถานที่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ในภาคกลาง และมีรายได้สูงพอประมาณ จึงสามารถใช้จ่ายได้เพียงพอสำหรับการท่องเที่ยวที่ไกลถึงจังหวัดน่าน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ (ศรินทิพย์ คาวาโนเบะ, 2554) ที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน และสรุปว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท

2. จากการทดสอบสมมุติฐาน ข้อมูลลักษณะทั่วไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น เพศของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบุญและการสะเดาะเคราะห์ ($\text{sig} = .391$)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการทำบุญสะเดาะเคราะห์เป็นเรื่องความเชื่อมีทั้งคิดว่าเป็นความมงคลก็ได้ ไม่มงคลก็ได้ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาอาจจะเชื่อว่ามีความมงคลค่อนข้างมาก จึงเป็นเหตุทำให้ปัจจัยลักษณะเกี่ยวกับเพศมีความคิดและเชื่อเรื่องผลลัพธ์จากการทำบุญสะเดาะเคราะห์ไม่สัมพันธ์กัน อาจจะเชื่อมากหรือเชื่อน้อยหรือไม่เชื่อก็ได้ เพศหญิงมีความอ่อนโยนอ่อนไหวง่ายกว่าเพศชายและมักมีความเชื่อในการทำบุญสะเดาะเคราะห์มากกว่าเพศชาย เช่นเชื่อเรื่องปีชง (เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ, 2538) ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2557) ที่กล่าวว่า การทำบุญสะเดาะเคราะห์เป็นเรื่องของจิตใจที่ไฝหาซึ่งความหวังช่วยขจัดจิตใจให้มั่นคงขึ้น ปรับสภาพอารมณ์และภูมิคุ้มกันให้กับ

ตนเอง มีความคิดและความเชื่อแตกต่างกันในกลุ่มบุคคล อาจจะเป็นระหว่างกลุ่มอายุ กลุ่มอาชีพและกลุ่มเพศได้

3. จากการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติพบว่า ข้อมูลลักษณะทั่วไปทุกด้านมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นความเชื่อของบุคคลโดยเฉพาะคนไทยเชื่อว่าเป็นวัตถุมงคลหรืออุปกรณ์ในการปกป้องรักษาส่งเสริมให้ชีวิตเป็นสุขปลอดภัย ร่ำรวยต่างๆ นานา ทำให้เกิดศรัทธาและพยายามที่จะไฝหาซึ่งเป็นที่ทั้งด้านศาสนาและด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ศาสนา เช่น พระเครื่อง ผ้ายันต์ ตะกรุด พระพรหม มิดหมอ เป็นต้น โดยเชื่อกันว่าเครื่องรางสามารถป้องกันอันตราย มีฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ของขลังมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้สัมฤทธิ์ผล จากความคิดอันนี้ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาที่ไปท่องเที่ยวในวัดมีความสนใจและอยากได้ไว้ครอบครองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะได้รับรู้จากคำร่ำลือจากสื่อสังคมอาจจะถูกบ้างผิดบ้าง แต่เป็นคำกล่าวที่ทำให้เชื่อได้เป็นต้นทุน ดังนั้นไม่ว่าบุคคลนั้นอยู่ในสถานะใด มีเงินมีทอง มีการศึกษาหรือไม่มีการศึกษา ทุกเพศวัย ต่างก็ยอมรับและเชื่อกันมานานว่ามีความเป็นไปได้ที่เป็นคุณต่อตัวเองดังคำกล่าวของ โรสิตา แสงสกุล (2550) ที่กล่าวว่า ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังและไสยศาสตร์เป็นเรื่องธรรมดาในสังคมไทยและไม่เสียหาย เป็นที่ต้องการของความเชื่อถือ มีอิทธิพลต่อชาวพุทธในสังคมไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาทิพย์ นันทโชค (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัด

สิ่งบุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะส่วนบุคคลเรื่องเพศและสถานภาพที่ความสนใจที่จะไฝหาเครื่องรางของขลังอยู่ในระดับสูงและมีความสนใจในศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมในระดับสูงด้วย

4. ผลทดสอบสมมุติฐานทางข้อมูลลักษณะทั่วไปทุกด้านกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้คนที่มีความรู้สึกรักคิด สติปัญญา ปฏิภาณไหวพริบไม่แตกต่างกันมากนักไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย อายุแตกต่างกัน สถานภาพโสด สมรส หรือหย่า มีการศึกษาแตกต่างกัน มีรายได้ไม่ทัดเทียมกัน ต่างถิ่นที่อยู่ อาชีพต่างกันไป องค์ประกอบปัจจัยเหล่านี้อยู่ในความเป็นคนทุกคน ขณะเดียวกันจากข้อมูลการศึกษาในวิจัยนี้ นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัดจังหวัดน่านล้วนแล้วแต่มีอายุที่มีวุฒิภาวะเป็นส่วนใหญ่ ขึ้นต่ำอายุ 20 ปี มีจำนวนร้อยละ 14.5 อายุ 21-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 44.1 อายุ 41-60 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.7 อายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 5.7 เมื่อพิจารณาจากจำนวนอายุแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่แล้วแต่มีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์ มีความเข้าใจ มีความรู้ที่พอจะเรียนรู้ในเรื่องสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมได้เป็นอย่างดี และในขณะเดียวกันลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ เป็นปัจจัยเสริมการเรียนรู้และเรียนรู้ สถานภาพโสด สมรสหรือหย่า ภูมิลำเนา อาชีพและรายได้ ทั้งนี้อายุจะแสดงถึงการมีประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่ในการที่สนใจไปเที่ยวชมและทำกิจศาสนาในวัด ดังนั้นการได้รับรู้

สัมผัสเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมในวัดหรือศาสนสถาน น่าจะมีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลทุกๆ คนได้เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นอายุหรือเพศหรือระดับการศึกษา แต่อาจรับรู้ในส่วนลึกของความรู้ต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการรับรู้เกี่ยวกับความมีสุนทรีย์ ความสง่างาม ความสมดุลทางสถาปัตยกรรม ความซาบซึ้งประทับใจ พอใจ รักหวงแหนต่อการมีวัฒนธรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม อนึ่ง สถาปัตยกรรมและจิตรกรรมที่ได้แสดงไว้ในวัดตามสถานที่ต่างๆ เป็นการแสดงออกให้ปรากฏขึ้นได้อย่างงดงาม น่าพิงชม และก่อให้เกิดอารมณ์รัก สะเทือนใจ หวงแหน ปกป้องอนุรักษ์ได้การรับรู้ในศิลปหัตถกรรมนั้นเริ่มจากการสัมผัสด้วยประสาทตามองเห็นเป็นสำคัญ และอีกประการหนึ่งนักท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาส่วนใหญ่จะมีจิตใจลักษณะมีธรรมะ ใจอารี ใจดี ใจเย็น มีความตั้งใจและสนใจเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแสวงหาเพื่อมาเที่ยววัด และหากมีการประชาสัมพันธ์หรือรับรู้ว่าการท่องเที่ยวนี้จะได้พบเห็นสถาปัตยกรรมศิลปะในวัด และจัดทำการเล่นเป็นเรื่องพระพุทธศาสนาเชิงประวัติศาสตร์แล้วจะเป็นแรงจูงใจให้อยากพบเห็น เมื่อมีแรงจูงใจเช่นนี้ ครั้นได้พบเห็นเป็นจริง ส่งเสริมให้เกิดความพึงใจ ชอบใจซาบซึ้งมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพ รายได้ ความรู้สึก ความต้องการนั้นจักเหมือนกัน จึงส่งผลให้มีความสัมพันธ์ต่อกันกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุธิตย์ อาภากร (2553) ที่ได้กล่าวว่า การเดินทางท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ พัฒนา คุณภาพชีวิตพบความสุข ความสวยงามและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขทางอารมณ์และจิตใจสามารถบังเกิดได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย

ทุกอาชีพ ทุกระดับการศึกษาได้เป็นอย่างดี

5. การทดสอบสมมุติฐานทางสถิติพบว่า ข้อมูลลักษณะทั่วไปทุกด้านมีความสัมพันธ์กับ องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านกิจกรรมต่างๆของวัดอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมต่างๆ ของวัดเป็นกิจกรรมเชิงนันทนาการ มีทั้ง งานประจำปีและจัดนอกเทศกาลได้ วัดจะจัด แตกต่างกันไปตามฐานะ แต่ลักษณะรูปแบบของ กิจกรรมจะมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่โดย มุ่งหวังให้บุคคลที่มาร่วมงานหรือนักท่องเที่ยวได้ ร่วมกิจกรรม มีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน อารมณ์ รวมทั้งได้บุญกุศลในการทำทานทำบุญใน ศาสนกิจด้วย ฉะนั้นพฤติกรรมที่บังเกิดเหล่านี้เป็น ความปรารถนาต้องการกับบุคคลทุกเพศทุกวัย ทุกลักษณะได้ทัดเทียมกัน มีทั้งกิจกรรมของเด็ก ของวัยรุ่น ของวัยผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ มีลักษณะงาน เป็น 3 ส่วน คือ งานเทศกาลเป็นประเพณีทางศาสนา เป็นส่วนการทำบุญกุศล งานมหรสพ เป็นการ เติมฉลองความสุขสนุกสนานและงานเบ็ดเตล็ด เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรม จึงเป็นเหตุผลให้เกิดความ สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ ดังที่พระมหา บุญไทย ปุณฺณมโน (2556) กล่าวว่าการจัดกิจกรรม ต่างๆ ในวัดไม่ว่าประจำปีหรือทั่วไปเป็นที่นิยม ชมชอบของชุมชนทำให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง แตกต่างมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนพิธีด้วย บุคคล ทุกเพศทุกวัย ทุกศาสนาต่างพร้อมใจกันจัดงานอย่าง หน้าชื่นตาบาน นอกจากนั้นกิจกรรมต่างๆ ที่วัด จัดขึ้นนั้นเป็นสื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักท่องเที่ยวด้วย ทั้งนี้กิจกรรมนี้ทำให้นักท่องเที่ยว ได้สัมผัสถึงเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีถือว่าเป็นรูปแบบการให้บริการธรรมะทางใจและอารมณ์ อีกทั้งเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ไปสู่รุ่นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สำนักงาน พุทธศาสนา จังหวัดน่านในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดต่างๆ รวมถึงน้องๆนักเรียนในจังหวัดน่านในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการเก็บข้อมูล ในวัดต่างๆ

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2557). ท่องเที่ยวไทยปีหน้าสดใส จำนวนนักท่องเที่ยวเติบโตต่อเนื่อง. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.tourism.go.th/home/details/11/83/22952>
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2557). เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.thaiculture.in.th/thaiculturalroute/>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว, 20(4).
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ. (2538). พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา.
- มีงสรณ์ ขาวสอาด. (2537). การส่งเสริมการท่องเที่ยว: เราได้อะไรเสียอะไร? สมุดปกขาวที่ตีอาร์ไอ, 2.
- โรสิตา แสงสกุล. (2550). อิทธิพลของเครื่องรางของขลังที่มีต่อชาวพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาบุญไทย ปุณณมโน. (2556). งานวัดกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.cybervanaram.net/index.php/2009-12-17-14-44-23-14/921-2013-02-19-03-10-09>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2486). อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไทยสู่อาเซียน ... พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่. กระแสทรรศน์.
- สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค. (2558). ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ ทั้งปี 2557 และแนวโน้มปี 2558. Economic Outlook.
- สำนักงานจังหวัดน่าน. (2558). แผนพัฒนาจังหวัดน่าน พศ. 2558 - 2561.
- สุดาทิพย์ นันทโชค. (2555). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิย์ อาภากร. (2553). รูปแบบและเครือข่ายการเรียนรู้ของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน. (2558). ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน. [ออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.nanpao.go.th/page.php?page_name=data_detail&id=182
- World Tourism Organization. (2010). UNWTO Annual Report year of recovery: World Tourism Organization.
- Yamane, T. (1976). Essentials of Psychological Testing (5th ed.). New York: HarperCollins Publishers, Inc.